

El B. E. N., organització dels estudiants catalans

Nascut en els moments difícils de la repressió centralista i capitalista que precedí la gloriosa data del 6 d'Octubre, el Bloc Escolar Nacionalista, incorporà d'una manera definitiva a la contesa que Catalunya vivia per la democràcia i la seva llibertat, un element valuós i decisiu: l'estudiant.

Mantes vegades hem fet notar la importància del paper que a casa nostra ha jugat l'estudiant, però volem avui repetir-ho, perquè en els moments inesborrables del bienni negre, aquesta actuació esdevingué capital.

Els estudiants, s'agruparen en moments intensos i plens de gravetat, quan calia responsabilitzar-se amb una plenitud de consciència màxima. Tota Catalunya en aquells moments vibrava d'indignació i respongué a aquest dolor amb una actuació que palesà per si sola la perdurabilitat de les característiques socials de Catalunya.

Podem dir que, el Bloc Escolar Nacionalista —el màxim lligam dels estudiants que actuaven amb el lema de Catalunya contra la falange avui sublevada—, fou una creació natural del moment, que el seu conjunt homogeni, fou el resultat d'un moviment general sorgit de la mateixa Catalunya i que en tots moments l'actuació dels estudiants fou la representació genuïna del nostre poble.

Allà on havia un nucli de protesta, tot moviment de rebel·lió sorgia dels estudiants i era comandat pel B. E. N.

Tota la tasca callada, però intensa, que venia fent-se des de la clandestinitat per enrunar l'opressió venia del mateix sector.

Els estudiants que actuaven com elements responsabilitzats, decidits; forçats en la lluita i acarats continuament contra l'enemic.

Per això la seva actuació, no es limitava als moviments vacil·lants del element jove que s'inicia i que encara no sap on va; era la formació organitzada d'un

front que cada cop més potent anava fent recular l'enemic fins a vèncer-lo en la derrota sorollosa, que vivim el 16 de febrer.

Recordem a l'atzar algun dels aspectes d'aquella tasca admirable: ajut al pres, debilitament de l'enemic; posició decidida que personificava la de tota la nostra terra...

Ara, després de dos anys de guerra, el B. E. N. continua en el seu lloc. Els seus militants; aquells que ahir s'acaraven a la plaça Universitat contra la policia, avui en el front lluiten contra l'instrument de la facció. En la retroguarda la seva actitud enèrgica manté insoluble l'esperit democràtic i nacionalista dels escolars que resten a la retroguarda.

En organització catalaníssima, la seva lluita és la lluita per l'afiançament de l'espiritualitat catalana, allà on ella ha de trobar una vida més exuberant entre els estudiants.

Cal que en el futur els seus esforços estiguin recolzats per tota l'opinió que es diu nacionalista.

Catalunya ha de deixar de banda els dubtes i els prejudicis que fins ara l'han mantingut allunyada de si mateixa. Ha de tornar a esdevenir el poble conscient de si mateixa.

Els estudiants que sempre propugnaren per l'existència de la seva vida independent han de trobar en la continuació de la seva gesta una col·laboració general.

Com pot manifestar-se aquesta col·laboració?

Sols hi ha un mitjà que és alhora obligació ineludible per tots els partits catalans:

Cal que el Bloc Escolar Nacionalista sigui proclamat l'unió de tots els estudiants que sentin la necessitat de la llibertat de la seva terra.

Cal que efectivament esdevingui el front potent de la gran joventut escolar catalana.

LLUM VALLS

EBRE - SEGRE

El 25 de juliol les forces de l'Exèrcit de la República travessaren el riu Ebre i aconseguiren posicions extraordinàriament perilloses per als exèrcits invasors d'Ibèria.

Dos cossos d'Exèrcit sencers havien passat el riu i magistralment havien demostrat al món sencer que com el nostre Exèrcit no n'hi ha cap enlloc.

Els exèrcits franquistes intentaren, abocant tot el seu caudal de material, fer retrocedir els nostres heroics combatents. Però aquests, talment com formant part del mateix territori alliberat, resistiren fermes a les envestides enemigues.

Un dia, una setmana, un mes. Tres mesos i mig aguantant escames inaguantables, tres mesos i mig sofrint tota classe d'atacs i de privacions.

I al cap d'aquest temps un altre cos d'Exèrcit, de gran memòria per als catalans, aconseguia una altra esclatant victòria com a conseqüència del pas —ràpid i efectiu— del riu Segre.

Ebre! Segre!

Dos noms que avui dia volen significar tota la nostra frontera i tot el nostre territori.

Ebre i Segre, rius importantíssims que barraven audaçment el pas a l'invasor.

Avui, els dos, han escrit per a demostrar arreu de l'univers la potencialitat i la valentia dels nostres braus combatents que en els vastes marges dretes s'han cobert de glòria i d'honor.

Amb el pas de l'Ebre s'aconseguí l'ajut complet als germans de Llevant.

Amb el pas del Segre aconseguiren fer possible amb facilitat la nostra retirada del marge dret de l'Ebre en el moment que l'alt comandament ho cregué oportú.

I en ambdós llocs agermanats per un ideal comú, de llibertat i democràcia, els

fills de Catalunya hi han deixat la seva sang i la seva vida.

En la reconquesta de trossos de la nostra pàtria en poder de la facció no hi ha hagut ni un sol fill català que hagi vacil·lat o hagi retrocedit.

Tots han complert el seu deure d'homes i de patriotes catalans.

Primer perquè sabem que amb el pas de l'Ebre el germans — molts d'ells catalans — de Llevant tenien una ajuda decisiva.

Després perquè veien i sabien que amb l'ofensiva del Segre les forces del marge dret de l'Ebre, eminentment catalans, tindrien un descans i una retirada millor.

L'esperit de catalanitat, essencial i l'esperit de patriotes de fills de Catalunya es posà en ells, en tots nosaltres i s'aconseguí la gesta meravellosa que mai cap exèrcit hauria aconseguit: Travessar dos rius i obtenir posicions importants al marge dret dels mateixos.

Què hi fa que després s'hagi hagut de retornar a les antigues posicions!

Hem aconseguit demostrar al món la ineficàcia de l'exèrcit de Franco i la fe increbentable en la victòria dels nostres combatents.

I arreu de l'exèrcit, a l'Ebre i al Segre, al Nord i al Sud el sentiment de Catalunya hi és arraigat fins al més profund i els nostres combatents saben que lluiten per la llibertat de la independència de la pàtria.

Per això som arriscats i per això fem el que hem fet. Perquè lluitem per Catalunya, la futura i per la democràcia i justícia social i l'ideal.

Catalunya aconseguirà la victòria i la nostra llibertat serà, com deia Macià, el far lluminós que guiarà tota la Humanitat.

En campanya. JOSEP SANS

UNA ESTONA D'HUMOR

LA CATARINETA

La Catarineta—com li deien els seus amics—, anava de porta en porta per les cases de la vila, pidolant una almoïna de deu cèntims, per a fer-li dir una missa al seu marit difunt, segons li encarregà poc abans de morir; amb la particularitat que l'esmentada-missa, havia de celebrar-se amb la cooperació de tots els veïns de la vila.

Per això, la pobra Catarineta, s'apressà a complir l'última voluntat del seu plorat marit, i anava de casa en casa a implorar la caritat de deu cèntims—tarrifa única—, perquè descansés en pau i tranquil·litat a la glòria del cel...

—Ave Maria!... ¿Em farien la caritat de deu cèntims per l'ànima del meu marit difunt?...— implorava amb veu trencada per l'emoció, la Catarineta.

—I ara... Catarineta!... ¿Com ha anat això?... Tu demanant almoïna?...— li deien estranyats, invariablement els veïns.

—Ai, fillets!... Es una prometença que li vàregis fer poc abans de finar... Ell, em digué que no descansaria en pau si no li feia dir una missa pagada amb la quantitat de deu cèntims que pagarien voluntàriament tots els veïns, i que havia d'ésser jo precisament l'encarregada de recollir-los, sense aquest requisit, ell no descansaria tranquil...—

—Vull que em donin una prova—si algú em tenia algun ressentiment—, que ja m'ha perdonat...— em digué preocupat.

Aquestes eren les explicacions que la Catarineta donava a tothom. Naturalment, ningú es negava i tots acabaven, invariablement, donant els deu cèntims per a l'ànima d'aquell tocacampes, que fins després de la mort havia de demostrar el seu humor aixelebrat.

El difunt, era el que en vida fou l'apotecari del poble. Era un home que a la seva joventut n'havia fet de verdes i de madures, i durant la seva vida s'havia distingit per les seves plagasitats i facècies de bona llei.

Vidu, i casat en segones núpcies amb la Catarineta—una noia una vintena d'anys més jove que ell—, i que hagué de casar-s'hi cuita, corrents per tal d'evitar que el fruit dels seus amors, no desfermés prematurament les males llengües, i a més, en previsió al mal geni del pare de la noia, que segurament hauria fet trencadissa si no passaven per la vicaria, abans que s'escampés pel poble que havien celebrat Pasqua abans de Rams.

La Catarineta, havia estat la serventa de l'apotecari. Era una noïeta molt bonica, ben formada, i simpàtica; de caràcter una mica apocot. A l'apotecari que li abellien tendretes, prompte se'n agradà de la Catarineta, i amb les seves traces i manyes, no tardà en fer-se la seva, ella no s'hi veia de contenta de passar a ésser la mestressa en aquella casa que li havia entrat com a serventa i el resultat fou el que més amunt hem esmentat: hagueren de casar-los per tal d'evitar un mal pitjor...

Al cap de dos anys escassos, l'apotecari emmalaltí, li vingué un atac de feridura que el deixà poc menys que inútil, als dos mesos del primer atac, li repetí i morí.

Abans, però, encara tingué la humorada, de demanar a la Catarineta, que li fes dir, després de mort, la cèlebre missa dels deu cèntims, i li feu jurar i rejurar que no es tornaria a casar.

La pobra noia, no tingué altre remei que accedir als desigs del moribund. ¿Què podia fer la Catarineta, si no tenia voluntat per a res?...

Abans de casar-se amb l'apotecari, la Catarineta havia festejat amb un fadrí fuster que de nom es deia Bernat. Aquest era un xicot d'uns vint-i-sèt anys, que n'estava bastant encatarinat d'ella, però no es decidia mai a demanar-la, i quan se'n adonà, ja havia fet tard; l'apotecari va ésser més matiner.

Ara, en saber-la vídua, se li tornà a despertar la passió amorosa, però es trobà amb la desagradable sorpresa que la Catarineta no en volia saber res de casoris, lligada com estava amb el jurament de no casar-se mai més.

—I, doncs, Catarineta... ¿Què hem de fer?... ¿Es que tens d'estar endolada tota la vida?... Tu encara ets jove, i tens dret a ésser feliç... Ja saps que jo sempre t'he estimat...—li musitava el fadrí fuster amb la veu velada per l'emoció.

—No pot ésser, Bernat, no puc de cap manera... He fet la prometença, i haig de complir-la... No vull que el meu pobre difunt—que en pau descansi—, em maleís des de la tumba...—contestava entre compungida i resolta la Catarineta.

I no se la podia treure d'aquí, per més que Bernat porfies; tot era inútil, aquell taujà d'apotecari l'havia ben enredada.

Bernat, no era home que es donés per vençut fàcilment. Tot era qüestió d'esperar, ja se li presentaria l'oportunitat, i llavors obraria en conseqüència.

La Catarineta, cada dia se'n anava a l'església a resar davant la imatge del Sagrat Cor, pel descans de l'ànima del seu marit.

Un dia, quant més ensimismada estava amb les seves oracions, sentí una veueta prima, il·lunyana, que semblava de l'altre món, que li deia:

—Viudeta!... Viudeta!... Viudeeta!...

La Catarineta, quedà com esglaiada en sentir aquesta veu misteriosa, i no sabé que fer ni que dir, però aquella veu que semblava la d'una ànima en pena, continuava insistint:

—Viudeta!... Viudeta!... Viudeeta!...

La Catarineta, li ho comunicà al seu confessor, i el mossèn, creient que tot allò que li contava eren falòrnies i al·lucinacions d'aquella paula, li digué, que li contestés, a veure el que volia.

L'endemà, quan aquella veu la tornà a cridar:

—Viudeta!... Viudeta!... Viudeeta!...

—¿Què demaneu, per la part de Déu?...— digué la Catarineta, més morta que viva.

—Sic l'ànima del teu marit... I la meua voluntat, és que et casis amb Bernat, que jo ja t'he perdonat!...

La pobra noia, en sentir aquestes paraules, ajuntà les mans extasiada, i acotant la testa, que gairebé li tocà a les llores, contestà:

—Senyor!... Faci's la vostra voluntat!...

Bernat, que no era altre el que es traïent la veu la cridava amb tanta d'insistència, deixà de barrera l'altar, poc a poc, sense fresa, aguantant-se el riure de veure l'èxit de la seva facècia; i fent veure que venia del carrer, s'acostà a la Catarineta, que encara estava cap-cota resant-li un parenostre de gràcies a l'ànima del seu difunt, i agafant-la per un braç l'alçà sense cap resistència d'ella, i abraçant-la amorosament li donà un petó fort, sonor, que repercutí com una campanada dintre d'aquella església, i en el cor extasiat de la Catarineta...

RA-MA-TA

Els crits i l'agitació vestida pel feixisme respecte a preteses reivindicacions sobre Tunis i Còrsega, poden molt bé emparar altres apetències i aspiracions. Cal remarcar, doncs, el que ningú ha d'oblidar, que no som nosaltres propicis a pagar comptes aliens i que la República defensa i defensarà la independència i llibertat de tots els pobles ibèrics